

למנו לחלוץ #28

כ"א: ואם רבב נקב כל לחלוץ כלן ואלו גמולו... לנסוף גידב
ל

הוא צ"כ קצח
< רמז - תעבדים וכו'
לך חנה ס' לול סקט, סקט
הוא ב"ב: רב (ה'לכו)
למנו חמל ותיק ז' ז' ו' וטב"ז

כ"א: ואלו רבב נקב תיקוק... לנסוף גידב
ל

הוא ז"ל נקב תיקוק - ז"ל בולב בסנספין

כ"ב: ה' לול וקולו... צ"כ לנק
ל
ה'

כ"ב: ואם רבב נקב לחלוץ כלן... לנסוף גידב
ל
ה'

למנו חמל ותיק ז' ז' ו' וטב"ז

תוספות מסכת בבא בתרא דף כב עמוד ב זאת אומרת גרמא בנזקין אסור - ומעיקרא ס"ד כי היכי דמעיקרא פטור ה"נ דמותר
הכא משמע דגרמא בנזקין דפטור וכן בפ' כיצד הרגל (ב"ק דף כו:) זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כרים וכסתות וקדם וסילקן אפילו
הוא פטור ובפרק הפרה (שם דף מז:) הכניס פירות לחצר בעל הבית שלא ברשות כו' וקאמר בגמרא דאם אכלה והזקה פטור ונתן
סם המות לפני בהמת חבירו דפטור (שם) ושולח בעירו ביד חרש שוטה וקטן (שם נט:) ופורץ גדר בפני בהמת חבירו וכופף קמת
חבירו בפני הדליקה ועושה מלאכה במי חטאת (שם נה: נו.) וליבה וליבתו הרוח דפטור בכל הנך כדאמר בפרק הכונס (שם דף נט:)
ומבעית חבירו דהוי נמי גרמא כדאמר בפרק קמא דקדושין (דף כד:) דאיהו הוא דאבעית אנפשיה ובכיצד הרגל (ב"ק דף כג:) שיסה
בו כלב שיסה בו נחש פטור ויש ליתן טעם מאי שנא כל הני מדינא דגרמי כגון אחווי אחווי דהגוזל בתרא (שם דף קטז:) ושם) ומראה
דינר לשולחני ונמצא רע ונפרצה אומר לו גזור ודן את הדין דחייב לר"מ אפילו לא נשא ונתן בידו והשורף שטרותיו של חבירו ומוכר
שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו וחילק רבינו יצחק לשון אח' דדינא דגרמי חייב היינו שעושה הוא עצמו היזק לממון חבירו ועוד חילק
דדינא דגרמי דחייב היינו משעת מעשה שבא ההיזק ועל הכל קשה טיהר את הטמא ובעה"ב עצמו עירבן עם פירותיו ואמאי חייב
דהוא עצמו אינו עושה היזק בממון חבירו וגם באותה שעה שמטהר אינו בא ההיזק ונראה לריצב"א דדינא דגרמי הוי מטעם קנס
כדמוכח בירושלמי ולכך כל היזק המצוי ורגיל לבא קנסו חכמים וטעם דקנסו שלא יהא כל אחד הולך ומזיק לחבירו בעין והיינו טעמא

ש"ך חושן משפט סימן שפ"ו ס"ק א קיימא לן כר' מאיר דדאין דינא דגרמי כו' - הנה ראיתי הרמב"ן האריך מאד בדיני דגרמי בסוף
חדושי בבא בתרא שלו והתחלתי לעשות חיבור וביאור ופולפול על דבריו אך באשר כי ראיתי עיקר יסודו שסובר דדינא דגרמי
דאורייתא הוא ומחמת זה ה' מוכרח לחלק בחילוקים איזו נקרא דינא דגרמי ואיזו נקרא גרמא כדי שלא יסתרו זא"ז ועל כן הוכרח
להאריך בזה אמנם לפי מה שנ"ל עיקר דדינא דגרמי אינו אלא קנסא דרבנן אין צורך לחלק בשום חלוקים רק כמ"ש שאר פוסקים
שחכמים קנסו בדבר שהי' נראה להם שהוא שכיח ורגיל וכי האי גוונא ואין לדמות גזרות חכמים זו לזו על כן חזרתי לאחורי מלעשות
החבור הנ"ל דמאן דמחייב בהיזק שאינו ניכר ואפשר דבשוגג נמי קניס רבי מאיר כי היכי דקניס במטמא ומדמע אחד שוגג ואחד
מזיד.

ש"ך חושן משפט סימן שפ"ו ס"ק ד ... ואף שכל' עליו הרמב"ן בנימוקיו ז"ל פירושו לדעתו דרבה אבל לדידן חייב דדיינין דינא דגרמי
ודינא דגרמי וגרמא בניזקין חדא מלתא היא לדעת רש"י דוק ותשכח ותמצא זה רמז בכמה מקומות בפירושו עכ"ל רמב"ן... רק
שכונות /שכונות/ הרמב"ן לומר שרש"י ס"ל דדיני דגרמי וגרמא הכל אחד הוא ומ"ש רש"י על דברי רבה דזרק כלי כו' פטור דגרמא
בניזקין פטור לא פי' כן אלא לדעתיה דרבה דהוא מרא דשמעתא דלקמן בהגוזל קמא דס"ל השורף שטרו של חבירו פטור משום
דגרמא בניזקין פטור ולא דאין דינא דגרמי אבל אנן קי"ל כדמסיק בש"ס התם דשורף חייב משום דדיינין דינא דגרמי וא"כ לדידן
בזרק כלי נמי חייב ורש"י לא פי' כן אלא לדברי רבה (וזה ודאי אמת בדעת רש"י ודלא כמהרש"ל בדעתו) דליכא למימר דרש"י מחלק
בין גרמי לגרמא דהא משמע מדברי רש"י דגרמי וגרמא כולו חדא מילתא היא דהא רש"י כ' על הנך מימרא דרבה פ' הגוזל קמא
(דף צ"ח ע"א) טעמא דרבה בכולו משום גרמא בניזקין הוא פטור עכ"ל... ועוד מוכח מדברי רש"י ר"פ הכונס דגרסינן התם תניא
אמר ר' יושיע ד' דברים העושי' אותן פטור מדיני אדם כו' ופרש"י פטור מדיני אדם קסבר גרמא בניזקין פטור עכ"ל ואם איתא דרש"י
מחלק בין גרמי לגרמא וגרמא לכ"ע פטור לא ה"ל קסבר גרמא בניזקין פטור דלישנא דקסבר לא שייך אלא היכא דאיכא פלוגתא
בדבר והכי ה"ל פטור מדיני אדם דגרמ' בניזקין פטור אלא ודאי ס"ל לרש"י דגרמי וגרמא הכל אחד היא וכיון דאיכא פלוגתא בדיני
דגרמי לכך כ' קסבר גרמא בניזקין פטור (ולקמן סי' תי"ח ס"ט הוכחתי דגם דעת הרמב"ם וראב"ן הוא כן דדיני דגרמי וגרמא הכל
אחד הוא ע"ש) ולדעתי פשוט שלזה כוון הרמב"ן בנימוקיו שם שכל' ז"ל ודיני דגרמי וגרמא בניזקין חדא מילתא היא לדעת רש"י דוק
ותשכח ותמצא זה רמז בכמה מקומות בפירושו עכ"ל ...

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ז הלכה ז כל הגורם להזיק ממון חבירו ג חייב לשלם נזק שלם מן היפה שבנכסיו כשאר המזיקין,
אף על פי שאינו הוא המזיק זה הנזק עצמו באחרונה הואיל והוא הגורם הראשון חייב. כיצד, הזורק כלי שלו מראש הגג על גבי כרים
וכסתות ובא אחר וקדם וסלק את הכרים מעל הארץ ונחבט הכלי בארץ ונשבר ד חייב נזק שלם כאילו שברו בידו, שסלוק הכרים
והכסתות גרם לו שישבר, וכן כל כיוצא בזה. +/השגת הראב"ד/ שסלוק הכרים והכסתות גרם לו שישבר וכן כל כיוצא בזה. א"א
הרב פסק כן משום דדיינין דינא דגרמי ואין הכל מודין לו לפי שלא עשה בכלי שום מעשה+.

רמב"ם הלכות חובל ומזיק פרק ז הלכה ח הזורק כלי של חבירו מראש הגג על גבי כרים וכסתות של בעל הכלי וקדם בעל הכלי
והסיר הכרים הזורק חייב שזריקתו היא הגורם הראשון לשבירת הכלי, ואם קדם אחר וסלקן שניהן חייבין הזורק והמסלק ששניהם
גרמו לאבד ממנו של זה. +/השגת הראב"ד/ הזורק כלי וכו' הזורק חייב. א"א לא ראיתי שיבוש כזה והזורק לעולם פטור דפסיקי
גיריה והמסלק אם הוא כדברי הרב חייב ואם כדברי אחרים פטור כדכתיבנא+.

רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ג הלכה יא וכן הדוחף חבירו לבור והיה שם סולם בבור שיכול לעלות עליו, או שזרק בו
חץ והיה תריס בידו להגן עליו ובא אחר וסלק את הסולם והסיר את התריס, שניהן אינן נהרגין בבית דין, אפילו היה הדוחף עצמו
הוא שחזר וסלק הסולם פטור ממתית בית דין ונדרש ממנו דם.

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף עח עמוד א

תנו רבנן: הכוהו עשרה בני אדם בעשרה מקלות ומת, בין בבת אחת בין בזה אחר זה - פטורין. רבי יהודה בן בתירא אומר: בזה אחר זה - האחרון חייב, מפני שקירב את מיתתו. אמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו, ואיש כי יכה כל נפש אדם. רבנן סברי: כל נפש - עד דאיכא כל נפש. ורבי יהודה בן בתירא סבר: כל נפש - כל דהוא נפש. אמר רבא: הכל מודים בהורג את הטריפה שהוא פטור.

רש"י כל דהוא נפש - אפילו מקצתה, ומיהו היכא דהכהו בבת אחת לא קטלינן לכולהו, דאיש כי יכה אמר רחמנא ולא שנים שהכוהו. שהוא פטור - מדלא אפליגו ביה שמע מינה כיון דניכרים חתיכת סימנין חיותו - גברא קטילא חשיב ליה.

יד רמ"ה - ת"ר הכוהו עשרה בני אדם בעשר מקלות בבת אחת דברי הכל פטורין דהא כולהו כי הדדי נינהו מאי אמרת לקטלינהו לכולהו הא כתיב נפש תחת נפש ולא שתי נפשות תחת נפש ואית דאמרי לה משום דכתיב איש כי יכה ולא שהכוהו רבים

רמב"ם הלכות יבום וחליצה פרק ב הלכה ג - ד

הבא על יבמתו בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין שהיה הוא מזיד והיא שוגגת או אנוסה בין שהיתה היא מזידה והוא שוגג או אנוס בין שהיתה ישינה בין שהיתה עירה בין שבא עליה כדרכה בין שלא כדרכה אחד המערה ואחד הגומר קנה.

בד"א שנתכוון לבעול אבל אם נפל מן הגג ונתקע בה או שבא עליה שכור שאינו מכיר כלום או ישן לא קנה, נתכוון להטיח בכותל והטיח ביבמתו לא קנה, להטיח בבהמה והטיח ביבמתו קנה שהרי נתכוון לשם בעילה מכל מקום.